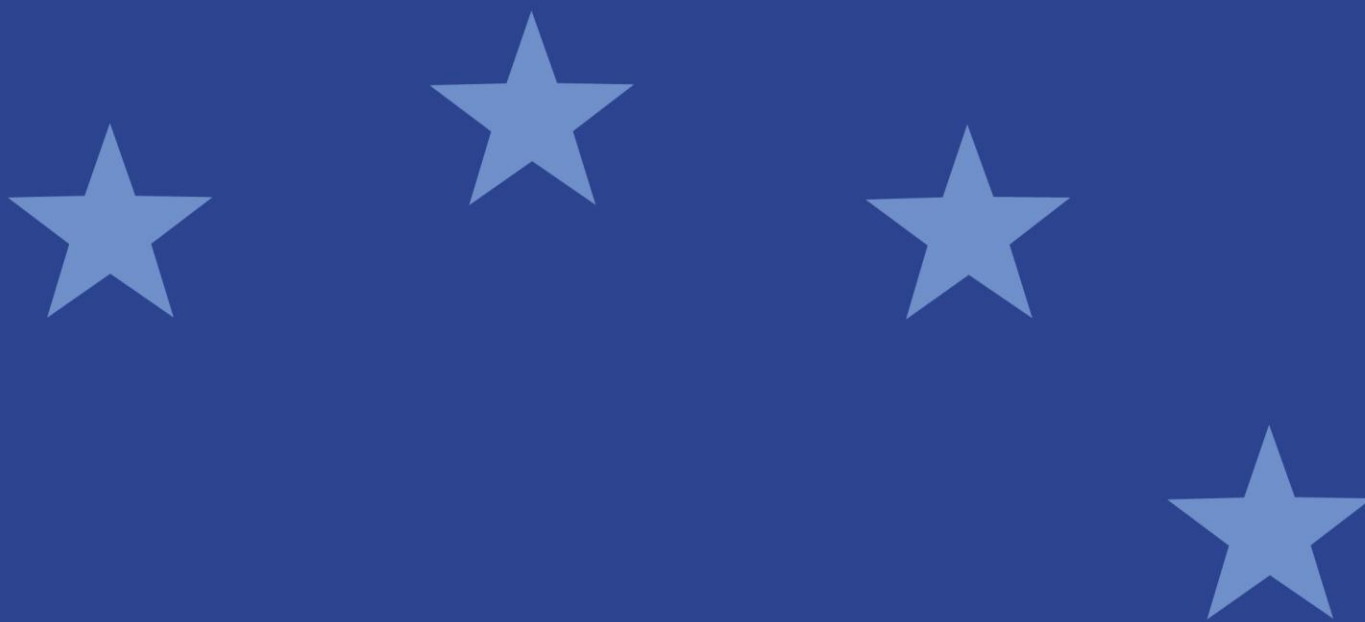

European Securities and
Markets Authority

Gairės

Rinkos formavimo veiklai ir operacijoms pirminėje rinkoje taikomos išimtys pagal Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentą (ES) 236/2012 dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo ir tam tikrų kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių aspektų

Turinys

I.	Taikymo sritis	3
II.	Sąvokų apibrėžtys	3
III.	Tikslas	3
IV.	Pareiga laikytis gairių ir teikti pranešimus	3
V.	Aiškinamoji informacija ir įvadas	5
VI.	Išimties, taikomos rinkos formavimo veiklai, apibrėžtis ir apimtis	6
VII.	Kompetentingos institucijos, kuriai turi būti pranešta, nustatymas	10
VIII.	Bendrieji tinkamumo naudotis išimtimi principai ir kriterijai	11
	<i>VIII.I. Bendrieji principai</i>	<i>11</i>
	<i>VIII.II. Principai ir kvalifikaciniai kriterijai, kurie turėtų būti taikomi „sinergetiškai skelbiant pastovius palyginamo dydžio pasiūlos ir paklausos kursus konkurencingomis kainomis, tokiu būdu reguliariai ir nuolat užtikrinant rinkos likvidumą“ (2 straipsnio 1 dalies k punkto i papunktis)</i>	<i>12</i>
	<i>VIII.III. Principai ir kvalifikaciniai kriterijai, taikytini tais atvejais, kai „klientų pavedimų ir jų prekiavimo prašymų vykdymas sudaro subjekto įprastos veiklos dalį“ (2 straipsnis 1 dalies k punkto ii papunktis)</i>	<i>15</i>
	<i>VIII.IV. Apsidraudimas (angl. hedge) pagal 2 straipsnio 1 dalies k punkto iii papunktį</i>	<i>16</i>
IX.	Išimties procesas	16
X.	Pereinamojo laikotarpio nuostatos	19

I. Taikymo sritis

1. Šios gairės taikomos investicinėms įmonėms, kredito įstaigoms, trečiųjų šalių subjektams ir įmonėms, nurodytoms Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų (FPRD) 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte.
2. Šios gairės taikomos, siunčiant pranešimą dėl išimties rinkos formavimo veiklai ir pirminės rinkos operacijoms pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 236/2012 dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo ir tam tikrų kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių aspektų (toliau – Reglamentas) 17 straipsnį.

II. Sąvokų apibrėžtys

EEE: Europos ekonominė erdvė

ESMA Reglamentas: 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija) ir iš dalies keičiamas sprendimas Nr. 716/2009 bei panaikinamas Komisijos sprendimas Nr. 2009/77/EB.

FPRD: 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl finansinių priemonių rinkų.

III. Tikslas

3. Šių gairių tikslas:
 - padėti pranešėjui parengti pranešimą, apibrėžiant ir apibūdinant rašytinio pranešimo turinį ir pateikiant tipinę pranešimo formą;
 - sukurti bendrus principus pranešimo formos teikimui, pranešėjo veiklos tinkamumo naudotis išimtimi vertinimui ir, taikant išimtį, tinkamumo sąlygų stebėsenai.

IV. Pareiga laikytis gairių ir teikti pranešimus

Gairių statusas

4. Šios gairės parengtos pagal ESMA reglamento 16 straipsnį. Vadovaujantis šio reglamento 16 straipsnio 3 dalimi kompetentingos institucijos ir finansų rinkos dalyviai privalo stengtis vykdyti šių gairių reikalavimus.
5. Kompetentingos institucijos, kurioms taikomos šios gairės, privalo laikytis jose išdėstytų reikalavimų, įtraukdamos juos į savo vykdomą priežiūros veiklą, įskaitant ir tas dokumente pateiktas gaires, kurios skirtos pirmiausia finansų rinkų dalyviams.

Pareiga teikti pranešimus

6. Kompetentingos institucijos, kurioms taikomos šios gairės, per du mėnesius nuo jų paskelbimo turi pranešti ESMA, ar jos ketina laikytis šių gairių, jei ne – nurodyti nesilaikymo priežastį. Pranešimo formą galima rasti ESMA interneto svetainėje.
7. Finansų rinkų dalyviai neprivalo pranešti, ar jie laikosi šių gairių.

V. Aiškinamoji informacija ir įvadas

8. Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje 2012 m. kovo 24 d. paskelbtas Reglamentas taikomas nuo 2012 m. lapkričio 1 d.
9. Reglamento 17 straipsnyje numatytos išimtys rinkos formavimo veiklai ir pirminės rinkos operacijoms. Reglamento nuostatose reikalaujama, kad kompetentingai institucijai būtų pranešta apie ketinimą naudotis išimtimis, kaip nurodyta 17 straipsnio 5 dalyje (apie ketinimą naudotis rinkos formavimo išimtimi turi būti pranešta buveinės valstybės narės kompetentingai institucijai) ir 17 straipsnio 6 dalyje (apie ketinimą naudotis išimtimi įgaliotasis pirminis makleris privalo pranešti vertybinių skolos popierių šalies kompetentingai institucijai), tačiau veikla, kuriai taikoma išimtis, gali būti vykdoma ir kitose jurisdikcijose, kurios neįeina į tos institucijos priežiūros sritį. Trečiųjų šalių subjektai, neturintys leidimo veikti Europos Sąjungoje, pranešimą privalo siųsti Europos Sąjungos prekybos vietas, kuri yra jų pagrindinė prekybos vieta, kompetentingai institucijai (žr. VII skirsnį apie kompetentingos institucijos nustatymą).
10. ESMA šias gaires dėl rinkos formavimo veiklos, kuri apibrėžta Reglamento 2 straipsnio 1 dalyje, ir dėl 17 straipsnyje numatytų išimčių bendrų taikymo principų parengė, siekdama užtikrinti vienodas veiklos sąlygas, nuoseklią rinkos praktiką ir praktinės priežiūros suvienodinimą visoje Europos ekonominėje erdvėje.
11. Rinkos formavimo veikla 2 straipsnio 1 dalies k punkte apibrėžiama kaip veikla, kurią vykdo investicinės įmonės, kredito įstaigos, trečiosios šalies subjektai arba įmonės, nurodytos Direktyvos 2004/39/EB (FPRD) 2 straipsnio 1 punkte ir prekybos vietas narės arba rinkos trečiojoje šalyje, kurios teisės ir priežiūros sistemą Komisija pripažino lygiaverte pagal 17 straipsnio 2 dalį, kai jos yra finansinės priemonės sandorių vykdytojos prekybos vietoje arba už jos ribų ir atlieka bet kurią iš šių funkcijų:
 - a. sinchroniškai skelbia pastovius palyginamo dydžio pasiūlos ir paklausos kursus konkurencingomis kainomis, tokiu būdu reguliariai ir nuolat užtikrindamos rinkos likvidumą;
 - b. atlikdamos įprastą veiklą, vykdo klientų pavedimus arba jų prašymus vykdyti prekybą;
 - c. apdraudžia pagal a ir b punktus įvykdytų užduočių sukurtas pozicijas.
12. Įgaliotasis pirminis makleris 2 straipsnio 1 dalies n punkte apibrėžiamas kaip fizinis arba juridinis asmuo, pasirašęs susitarimą su valstybės skolos vertybinių popierių emitentu arba turintis valstybės skolos vertybinių popierių emitento arba jo vardu veikiančio subjekto oficialų pripažinimą ir pagal šį susitarimą ar pripažinimą įsipareigojęs pirminėje ir antrinėje rinkoje vykdyti operacijas su emitento išleistais skolos vertybiniais popieriais.
13. Vadovaujantis 17 straipsnio 1 dalimi, subjektai, kurie vykdo rinkos formavimo operacijas, išimties tvarka neprivalo vykdyti skaidrumo reikalavimų ir teikti informacijos apie grynąsias akcijų ir valstybės skolos vertybinių popierių trumpąsias pozicijas; jiems netaikomi apribojimai parduoti skolon nesutartas paskolinti akcijas ir valstybės skolos vertybinius popierius ir draudimas įgyti nepadengtas valstybės kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorio pozicijas. Būtina pabrėžti, kad ši išimtis taikoma tik sandoriams, vykdomiems atliekant rinkos formavimo veiklą, apibrėžtą šių gairių 11 punkto a–c papunkčiuose; ji taikoma ne visai pranešėjo veiklos apimčiai. Kaip

nurodyta Reglamento konstatuojamosios dalies 26 punkte, ši išimtis netaikoma tokių asmenų prekybai savo sąskaita.

14. Vadovaujantis Reglamento 17 straipsnio 3 dalimi, asmenys, kuriems taikomos išimtys kaip 2 straipsnio 1 dalies n punkto apibrėžtį atitinkantiems įgaliotiesiems pirminiams makleriams, neprivalo pranešti apie trumpąsias valstybės skolos vertybinių popierių pozicijas; jie taip pat neprivalo laikytis apribojimų parduoti skolon nesutartus pasiskolinti valstybės skolos vertybinius popierius, ir jiems nedraudžiama įgyti nepadengtas valstybės kredito įsipareigojimų neįvykdymo apskaitavimo sandorio pozicijas. Būtina pabrėžti, kad ši išimtis taikoma ne visai įgaliotojo pirminio maklerio veiklai. Taip pat svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad išimtis taikoma bet kurioms su valstybės skola susijusioms finansinėms priemonėms, įskaitant kredito įsipareigojimų neįvykdymo apskaitavimo sandorius, kuriais asmuo vykdo operacijas kaip įgaliotasis pirminis makleris.
15. Naudotis išimtimis pagal 17 straipsnio 1 ir 3 dalis galima tik tuo atveju, jei ne vėliau kaip likus 30 kalendorinių dienų iki numatytos išimties pirmojo taikymo pradžios atitinkamai kompetentingai institucijai iš anksto raštu yra pranešta apie ketinimą naudotis išimtimi.
16. Kompetentinga institucija gali uždrausti pranešėjui naudotis išimtimi, jei ji mano, kad asmuo neatitinka išimčiai taikomų reikalavimų. Apie pagrįstą draudimą turi būti pranešta raštu per 30 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai buvo gautas išsamus pranešimas, įskaitant visą svarbią informaciją, nurodytą 65 punkte. Jei kompetentinga institucija mano, kad pranešimas atitinka išimčiai taikomus reikalavimus, ji gali apie tai pranešti subjektui, nelaukdama, kol baigsis nustatytas 30 kalendorinių dienų terminas.
17. Pripažįstama, kad tam tikrais atvejais (pvz., pirminio viešo siūlymo atveju) Reglamente nustatytas 30 dienų terminas išankstiniam pranešimui pateikti gali kelti praktinių sunkumų. Tokiu atveju kompetentingai institucijai turi būti pranešama kuo skubiau, kad ji galėtų: i) apdoroti pranešimą per trumpesnį nei 30 dienų laikotarpį ir ii) pranešėjui patvirtinti, kad ji neketina drausti naudotis išimtimi. Subjektas, gavęs tokį skubų teigiamą kompetentingos institucijos sprendimą, naudotis išimtimi gali nuo tos dienos, kai yra gautas pranešimas.
18. Be to, pasikeitus fizinio ar juridinio asmens aplinkybėms taip, kad jis nebetenkina išimties taikymui nustatytų reikalavimų, atitinkama kompetentinga institucija bet kuriuo metu gali nuspręsti atšaukti leidimą naudotis išimtimi. Tai padaryti kompetentinga institucija gali, atlikusi vertinimą savo iniciatyva arba remdamasi vėliau pagal 17 straipsnio 9 ir 10 dalis gautais fizinio ar juridinio asmens pranešimais, kuriuose nurodyti pokyčiai, turintys įtakos jo galimybei naudotis išimtimi.

VI. Išimties, taikomos rinkos formavimo veiklai, apibrėžtis ir apimtis

19. Siekiant užtikrinti, kad išimtis būtų taikoma vienodai, svarbu vienodai suprasti veiklą, kuriai taikoma išimtis. Kitaip tariant, šie subjektai:
 - a. investicinė įmonė, kuri yra prekybos vietos narė; arba
 - b. kredito įstaiga, kuri yra prekybos vietos narė; arba
 - c. trečiosios šalies subjektas, kuris yra rinkos narys trečiojoje šalyje, kurios teisės ir priežiūros sistema Komisija pripažino lygiaverte pagal 17 straipsnio 2 dalį; arba

- d. trečiosios šalies subjektas, kuris yra prekybos vietos Europos Sąjungoje narys; arba
- e. įmonė, apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 2 straipsnio 1 dalies l punkte, kuri yra prekybos vietos narė,

norėdami naudotis išimtimi, turi vykdyti rinkos formavimo veiklą ir prekybos vietoje arba už jos ribų vykdyti operacijas su finansine priemone, atlikdami vieną iš dviejų funkcijų, ir veiksmus, susijusius su 2 straipsnio 1 dalies k punkte nurodyta apsidraudimo veikla.

- 20. Iš to, kas pasakyta pirmiau, yra trys išankstinės sąlygos, kurias reikia įvykdyti, kad konkrečiai subjekto veiklai būtų pritaikyta išimtis pagal Reglamento nuostatas:
 - a. reikia būti rinkos nariu;
 - b. toje rinkoje atlikti vieną iš funkcijų, apibrėžtų 11 punkte, ir
 - c. reikia vykdyti operacijas su finansine priemone, kurios atžvilgiu siunčiamas pranešimas dėl išimties.
- 21. Tačiau nereikalaujama, kad asmuo vykdytų rinkos formavimo veiklą vien tik toje konkrečioje prekybos vietoje ar rinkoje arba kad pagal tos prekybos vietos ar rinkos taisykles jis būtų pripažintas kaip rinkos formuotojas ar likvidumo užtikrintojas. Taip pat nereikalaujama, kad asmuo turėtų atskirą sutartinį įsipareigojimą vykdyti rinkos formavimo veiklą. Pavyzdžiui, asmuo gali naudotis išimtimi, prekiaudamas toje prekybos vietoje ar rinkoje tam, kad apsaugotų savo pozicijas, įgytas vykdant veiklą, nurodytą Reglamento 2 straipsnio 1 dalies k punkto i arba ii papunktyje, už šios prekybos vietos ar rinkos ribų.
- 22. ESMA pažymi, kad Europos Komisija pateikė rinkos formavimo apibrėžties, pateiktos Reglamento 2 straipsnio 1 dalies k punkte, raštišką teisinę analizę; iš jos aiškėja, kad nustatant, ar tam tikrą veiklą galima laikyti rinkos formavimo veikla, būtina įvertinti kiekvieną sąlygą kiekvienos atskiros finansinės priemonės atžvilgiu. Vadovaujantis šia Europos Komisijos analize, jei rinkos formavimo veikla vykdoma finansinėmis priemonėmis, kurios nėra įtrauktos į prekybos sąrašus arba neprekiuojama jokiaje prekybos vietoje (šiuo metu neprekiuojama arba neleidžiama prekiauti, pavyzdžiui, daugeliu valstybės kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikaitimo sandorių, tam tikromis valstybės obligacijomis ir į vertybinių popierių biržų prekybos sąrašus neįtrauktomis išvestinėmis priemonėmis), tokiai veiklai negalima taikyti išimties pagal Reglamento 17 straipsnio 1 dalį, nes netenkinamas narystės reikalavimas.
- 23. Svarbu pabrėžti, kad išimtis taikoma tik veiklai, kuri konkrečiomis kiekvienos operacijos aplinkybėmis vykdoma tikrai atliekant rinkos formavimo funkciją, kaip apibrėžta Reglamento 2 straipsnio 1 dalies k punkte. Todėl apie ketinimą naudotis išimtimi pranešantys asmenys neturi turėti, nebent tik labai trumpą laiką, didelių su rinkos formavimo veikla susijusių trumpųjų pozicijų.
- 24. Pagal Reglamentą arbitražinė veikla (ypač tokia, kuri yra susijusi su skirtingomis finansinėmis priemonėmis, paremtomis tuo pačiu pagrindiniu vertybiniu popieriumi) nėra laikoma rinkos formavimo veikla, todėl jai negali būti taikoma išimtis.
- 25. Kad pagal Reglamento 2 straipsnio 1 dalies k punkto iii papunktį vykdomai apsidraudimo veiklai būtų galima taikyti išimtį, įgytos apsidraudimo tikslais pozicijos dydis turėtų būti proporcingas apdraudžiamos rizikos, kuri kyla vykdant rinkos formavimo veiklą, dydžiui. Kompetentingai

institucijai pareikalavus, asmuo turi gebėti paaiškinti, kodėl nebuvo galima šiuos dydžius tiksliai suderinti. Bet kokių atveju, skirtumas turėtų būti labai nedidelis.

26. Vadovaujantis 17 straipsnio 1 dalimi, jei visos sąlygos tenkinamos, subjekto rinkos formavimo veiklai, atliekamai arba susijusiai su tam tikra konkrečia finansine priemone, gali būti pritaikyta išimtis ir Reglamento 5, 6, 7, 12, 13 ir 14 straipsnių reikalavimai gali būti netaikomi, t. y. tokie reikalavimai kaip skaidrumo reikalavimas pranešti apie grynąsias trumpąsias pozicijas akcijomis ir valstybės skolos vertybiniais popieriais, apribojimai parduoti nesutartas pasiskolinti akcijas ir valstybės skolos vertybinius popierius ir draudimas įgyti nepadengtas valstybės kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorio pozicijas.
27. Tačiau rinkos formavimo veiklai valstybės kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandoriais išimtis Reglamento 8 straipsnio reikalavimų atžvilgiu netaikoma, t. y. neatleidžiama nuo pareigos informuoti kompetentingas institucijas apie nepadengtas valstybės kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių pozicijas tais atvejais, kai kompetentinga institucija yra laikinai sustabdžiusi tokių finansinių priemonių apribojimus pagal 14 straipsnio 2 dalį.

Išimties kiekvienos atskiros finansinės priemonės atžvilgiu

28. 2 straipsnio 1 dalies k punkte rinkos formavimo veikla apibrėžiama kaip operacijų finansinėmis priemonėmis savo sąskaita vykdymas. Tačiau išimties pagal 17 straipsnio 1 dalį yra taikomos veiklai tam tikra finansine priemone, t. y. veiklai, atliekamai kiekvienu atveju su tam tikra konkrečia finansine priemone, o ne apskritai visai rinkos formavimo veiklai. Todėl, laikantis Reglamento, pranešime apie ketinimą naudotis išimtimi pagal 17 straipsnio 1 dalį ir tolesnį naudojimąsi ja turėtų būti nurodoma konkretaus emitento išleista finansinė priemonė, būtent:
 - a. emitento, kuriam taikomas šis režimas, išleistos akcijos;
 - b. valstybės skolos vertybinių popierių emitentas, kaip jis yra apibrėžtas Reglamente.
29. Visuose pranešimuose apie išimtį:
 - a. akcijų atveju, turi būti nurodyta konkreti finansinė priemonė, kuria vykdoma rinkos formavimo veikla, nurodyta pranešime dėl išimties;
 - b. jei rinkos formavimo veikla, apie kurią pranešama išimties taikymo tikslais, yra vykdoma valstybės skolos vertybiniais popieriais ar valstybės kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandoriais, jei tokių yra, turi būti nurodomas jų emitentas.
30. Jei rinkos formavimo veikla vykdoma finansine priemone, kuri skiriasi nuo akcijos ir valstybės skolos priemonės ir sukuria ilgąsias bei trumpąsias pozicijas, apibrėžtas Reglamento 3 ir 4 straipsniuose, pranešime turėtų būti nurodyta tos finansinės priemonės kategorija pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 918/2012 I priedo 1 ir 2 dalis ir atitinkama akcija arba valstybės skolos priemonės emitentas. Svarbu įsidėmėti, kad išimties veiklai atitinkamomis akcijomis arba valstybės skolos vertybiniais popieriais taikoma tik tiek, kiek ji yra vykdoma rinkos formavimo veiklai ta finansine priemone apsaugoti pagal Reglamento 2 straipsnio 1 dalies k punkto iii papunktį.

31. Tokia informacija kompetentingai institucijai leistų geriausiai spręsti pagal kiekvieną priemonę ir pagal kiekvieną valstybės skolos vertybinių popierių emitentą, ar reikia ar nereikia drausti naudotis išimtimi pagal 17 straipsnio 7 dalį.
32. Taikant Reglamento 17 straipsnio 1 dalyje numatytas išimtis, finansinės priemonės, minimos 30 punkte, suprantamos kaip tos sąraše nurodytos finansinės priemonės, kuriomis išreikštos pozicijos, į kurias reikia atsižvelgti apskaičiuojant grynąją trumpąją poziciją. Akcijų atveju – tai priemonės, išvardytos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 918/2012 I priedo 1 dalyje, būtent:
 - a. pasirinkimo sandoriai,
 - b. padengtos ilgalaikės pirkimo teisės,
 - c. ateities sandoriai,
 - d. su indeksu susietos priemonės,
 - e. sutartys dėl kainų skirtumo,
 - f. fondų, kurių akcijomis prekiaujama biržoje, akcijos arba investiciniai vienetai,
 - g. apsikeitimo sandoriai,
 - h. kainų skirtumo lažybų sandoriai (angl. *spread bets*),
 - i. mažmeninių ar profesionaliųjų investicinių produktų paketai,
 - j. sudėtinės išvestinės priemonės,
 - k. su akcijomis susiję sertifikatai,
 - l. tarptautinis depozitoriumo pakvitavimas.

Valstybės skolos vertybinių popierių emitentų atveju – tai priemonės, išvardytos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 918/2012 I priedo 2 dalyje, būtent:

- a. pasirinkimo sandoriai,
- b. ateities sandoriai,
- c. su indeksu susietos priemonės,
- d. sutartys dėl kainų skirtumo,
- e. apsikeitimo sandoriai,
- f. kainų skirtumo lažybų sandoriai (angl. *spread bets*),
- g. sudėtinės išvestinės priemonės,

- h. su valstybės skolos vertybiniais popieriais susieti sertifikatai.
33. Svarbu atkreipti dėmesį, kad rinkos formavimo veiklai, vykdomai išvestinėmis priemonėmis ir biržoje prekiaujamų fondų vienetais, kai išvestinės priemonės pagrindinė(s) priemonė(s) ir atitinkamo vieneto sudedamosios dalys yra tokios finansinės priemonės, kurios patenka į režimo apimtį, išimtį galima taikyti tik tokiu atveju, jei prekyba atitinkama pagrindine priemone vykdoma rinkos formavimo veiklai išvestinėmis priemonėmis ir biržoje prekiaujamų fondų vienetais apsaugoti.
34. Toks aiškinimas atitinka Reglamento tekstą. Taip pat reikia nepamiršti, kad vadovaujantis bendrais Europos teisės aktų aiškinimo principais, išimtį, numatytą Europos teisinio akto tekste, reikia aiškinti siaurai. Be to, bet kuris kitas aiškinimas apribotų Reglamento veiksmingumą, t. y. faktiškai be jokių ribų išplėstų išimčių taikymą.

Narystės reikalavimas

35. Bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, ketinantis naudotis rinkos formavimo veiklai taikoma išimtimi ir atitinkamai kompetentingai institucijai pranešantis apie savo ketinimą, turėtų būti kurios nors prekybos vietos (t. y. reguliuojamos rinkos arba daugiašalės prekybos sistemos, apibrėžtos FPRD 4 straipsnio 14 ir 15 dalyse) narys arba „lygiavertės“ rinkos narys trečiojoje šalyje, kurioje jis prekiauja finansine priemone, atlikdamas vieną iš dviejų funkcijų, ir vykdo susijusią apsidraudimo veiklą, nurodytą 2 straipsnio 1 dalies k punkte.
36. Bet kuriuo atveju toje vietoje ar rinkoje, kurios narys yra pranešimą teikiantis asmuo, turėtų būti leidžiama prekiauti arba prekiaujama priemone, apie kurią jis praneša. Finansinių priemonių, nurodytų 30 punkte, atveju nereikalaujama būti tos vietos, kur leidžiama prekiauti arba prekiaujama atitinkama akcija arba valstybės skolos vertybiniais popieriais, nariu.

VII. Kompetentingos institucijos, kuriai turi būti pranešta, nustatymas

37. Reglamente nurodyta, kuriai kompetentingai institucijai fizinis ar juridinis asmuo turėtų pranešti apie savo ketinimą naudotis išimtimi rinkos formavimo veiklai arba kaip įgaliotasis pirminis makleris. Tačiau tarp trečiosios šalies subjektų, neturinčių leidimo veikti Europos Sąjungoje, ir kitų asmenų, kurie turi leidimą arba yra registruoti ir įsikūrę Sąjungoje, yra skirtumas.
38. Atitinkama kompetentinga institucija (AKI), kuriai pranešimus siunčia asmenys, turintys leidimą veikti Europos Sąjungoje, yra:
- išimties rinkos formavimo veiklai atveju – valstybės narės, kurioje yra to asmens buveinė, kompetentinga institucija, kaip apibrėžta Reglamento 2 straipsnio 1 dalies i punkte;
 - išimties įgaliotajam pirminiam makleriui atveju – valstybės narės, kuri yra išleidusi atitinkamus valstybės skolos vertybinius popierius, kompetentinga institucija.
39. Reglamento 17 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad atitinkama kompetentinga institucija, kuriai trečiosios šalies subjektas, neturintis leidimo veikti Europos Sąjungoje, (toliau – trečiosios šalies subjektas) turi siųsti pranešimą, yra pagrindinė prekybos vieta Europos Sąjungoje, kurioje jis prekiauja. Todėl tais atvejais, kai trečiosios šalies subjektas ketina naudotis rinkos formavimo veiklai, atliekamai prekiaujant konkrečia finansine priemone, arba įgaliotajam pirminiam makleriui

taikoma išimtimi, pranešimas siunčiamas prekybos vietas, kurioje jis vykdo didžiąją savo prekybos dalį Europoje, institucijai.

40. Trečiosios šalies subjektas, remdamasis kiekvienos prekybos vietos apyvarta (kaip apibrėžta Komisijos reglamento (EB) Nr. 1287/2006 2 straipsnio 9 dalyje), turėtų įvertinti savo ankstesniųjų metų rinkos formavimo veiklą Europoje finansinėmis priemonėmis ir savo kaip įgaliotojo pirminio maklerio veiklą valstybės skolos vertybinių popierių sandoriais antrinėje rinkoje ir nustatyti, kurioje Europos prekybos vietoje (t. y. kurioje reguliuojamoje rinkoje arba daugiašalėje prekybos sistemoje) toji veikla buvo pati aktyviausia.
41. Tokiu būdu kiekvienam trečiosios šalies subjektui būtų galima nustatyti vieną įėjimo į rinką vietą Europoje ir vieną kompetentingą instituciją Europoje, kuriai jis turėtų siųsti pranešimą, nepriklausomai nuo finansinės priemonės, kuria jis prekiauja.

VIII. Bendrieji tinkamumo naudotis išimtimi principai ir kriterijai

42. Toliau nurodytais principais ir kriterijais neketinama keisti ar papildyti rinkos formavimo veiklos apibrėžties¹, o tik nustatyti standartus, į kuriuos kompetentingos institucijos turi atsižvelgti, sprendamos, ar apie išimtį pranešantis subjektas turi teisę naudotis išimtimi pagal Reglamento 17 straipsnio 5 dalį.

VIII.1. Bendrieji principai

43. Asmuo, kaip pirmiau apibrėžta, kuris ketina naudotis Reglamento 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta išimtimi, privalo:
 - būti prekybos vietas, kurioje leidžiama prekiauti arba prekiaujama priemone, kuria jis vykdo rinkos formavimo veiklą, narys;
 - laikytis bendrųjų rinkos formavimo veiklos taisyklių ir konkrečių reikalavimų, kuriuos yra nustatę prekybos vieta arba rinka trečiojoje šalyje, jei tokių yra;
 - vesti su rinkos formavimo veikla susijusių užsakymų ir sandorių, kuriems prašo taikyti išimtį, įrašus, kad juos būtų galima lengvai atskirti nuo prekybos savo sąskaita veiklos;
 - įgyvendinti vidaus procedūras, susijusias su rinkos formavimo veikla, kuriai prašoma išimties, kad būtų galima šią veiklą lengvai nustatyti ir kompetentingos institucijos prašymu tuojau pat pateikti įrašus;
 - turėti reikalavimų laikymuisi ir auditui reikalingus veiksmingus išteklius bei sistemą, padedančią stebėti rinkos formavimo veiklą, kuriai prašoma išimties;
 - galėti bet kuriuo metu kompetentingai institucijai įrodyti, kad jo rinkos formavimo veikla atitinka šiose gairėse nustatytus principus ir kriterijus.

¹ Visų pirma šiais kriterijais neketinama išplėsti ar susiaurinti rinkos formavimo apimties, kuri šiuo metu yra apibrėžta FPRD ar bus apibrėžta, iš dalies pakeitus FPRD.

VIII.II. Principai ir kvalifikaciniai kriterijai, kurie turėtų būti taikomi „sineroniškai skelbiant pastovius palyginamo dydžio pasiūlos ir paklausos kursus konkurencingomis kainomis, tokiu būdu reguliariai ir nuolat užtikrinant rinkos likvidumą“ (2 straipsnio 1 dalies k punkto i papunktis)

44. Bendras visoms vertybinių popierių klasėms taikytinas principas yra tai, kad subjektas, pranešantis apie savo ketinimą naudotis išimtimi pagal 2 straipsnio 1 dalies k punkto i papunktį vykdomai rinkos formavimo veiklai, privalo reguliariai ir nuolat užtikrinti rinkos likvidumą, sinchroniškai skelbdamas pastovius palyginamo dydžio pasiūlos ir paklausos kursus konkurencingomis kainomis. Svarbu pažymėti, kad dalyvavimo, kainos ir dydžio reikalavimai nėra atskiri, bet vienas su kitu susiję reikalavimai. Rinkos formavimo veikla, vykdoma pagal 2 straipsnio 1 dalies k punkto 1 papunktį, kuriai taikoma išimtis pagal 17 straipsnį, yra tokia veikla, kurią asmuo vykdo konkurencingomis kainomis ir palyginamais dydžiais, laikydamasis nurodytų kvalifikacinių kriterijų bent tą nurodytą dalyvavimo prekybos vietoje laiką, kuris yra privalomas.
45. ESMA mano, jog į šias gaires tikslinga įtraukti kvalifikacinius kriterijus, pagal kuriuos kompetentingos institucijos vertintų pagal 17 straipsnio 5 dalį pateiktus pranešimus apie akcijas ir akcijų išvestines finansines priemones, kuriomis prekiaujama prekybos vietoje. Kriterijus kitoms finansinių priemonių klasėms, kurioms taikomas Reglamentas, ESMA galės paskelbti vėliau. Siekdama užtikrinti Europos taisyklių nuoseklumą, ESMA atsižvelgs į Finansinių priemonių rinkų direktyvoje (FPRD) ir Finansinių priemonių rinkų reglamente (FPRR) pateiktos rinkos formavimo veiklos apibrėžties rezultatus. ESMA toliau stebės pokyčius rinkoje ir gali būti, kad ateityje persvarstys ir pakeis kvalifikacinius kriterijus.
46. Pagal dalyvavimo prekybos vietoje reikalavimą asmuo, vykdamas rinkos formavimo veiklą pagal 2 straipsnio 1 dalies k punkto i papunktį, privalo pateikti pavedimus į pavedimų žurnalą arba prekybos vietoje skelbti atitinkamų akcijų ir akcijų išvestinių priemonių, kurioms prašo taikyti išimtį, kotiruotes pakankamą privalomo prekiauti laiko dalį. Šiuo atveju Reglamente nereikalaujama nepertraukiamo dalyvavimo prekybos vietoje, tačiau numatoma, kad asmens dalyvavimas prekybos vietoje turi būti reguliarus ir nuolatinis. Todėl dalyvavimas rinkoje turi būti suprantamas kaip:
 - a. aptariamą veiklos vykdymas kiekvieną rinkos darbo dieną;
 - b. pavedimų, atitinkančių toliau nurodytus kriterijus, teikimas tokiu priimtinu dažnumu, kad per vieną prekybos sesiją rinkos formavimo veikla nebūtų ilgesnį laiką nutraukiama.
47. Kalbant apie reikalavimą skelbti palyginamo dydžio pirkimo ir pardavimo kotiruotes konkurencingomis kainomis, Reglamente nenurodoma, ar skelbiamos pirkimo ir pardavimo kainos turi būti panašaus konkurencingumo. Todėl ESMA mano, kad asmens, vykdančio rinkos formavimo veiklą, siūlomos pirkimo ir pardavimo kainos skirtumas gali būti asimetriškas, tai yra, jis gali nukrypti nuo rinkoje kotiruojamos atitinkamos finansinės priemonės pirkimo ir pardavimo kainos skirtumo vidurkio. Todėl konkrečiu momentu pirkimo ir pardavimo kainų konkurencingumas gali būti skirtingas priklausomai nuo subjekto strategijos, svarbu tik, kad subjektas, vykdamas rinkos formavimo veiklą, laikytųsi reikalavimo užtikrinti rinkos likvidumą. Bet kuriuo atveju, esant tokiai asimetrijai, pirkimo ir pardavimo kainos neturi tapti nekonkurencingomis.

48. Įvertinus pirmiau pateiktus argumentus, akcijų, kurios pagal FPRD kvalifikuojamos kaip likvidžios akcijos:
- a. dalyvavimas rinkoje yra reguliarus ir nuolatinis, jei kiekvieną mėnesį arba kiekvieną dieną rinkos formavimo veikla užima 80 proc. bendro prekybos laiko. Šis laikas gali būti trumpesnis, jei rinkoje susidaro ypatingos sąlygos, apibrėžtos atitinkamos prekybos vietos taisyklėse. Prekiaujant pagal FPRD likvidžiomis akcijomis, kurių kaina nustatoma tik aukciono būdu prekybos vietoje, reguliaraus ir nuolatinio dalyvavimo laiko sąvokos negalima lyginti su reguliaraus ir nuolatinio dalyvavimo laiko sąvoka, taikoma akcijoms, kuriomis prekiaujama nuolatos. Tokiais atvejais reguliarus ir nuolatinis dalyvavimas turėtų būti vertinamas bent pagal standartus, apibrėžtus prekybos vietos, kurioje leidžiama prekiauti šia priemone, taisyklėse, kurie yra taikomi pripažintiems rinkos formuotojams ir šios priemonės likvidumo užtikrintojams. Kad asmuo galėtų prašyti išimties rinkos formavimo šiomis priemonėmis veiklai, jis turėtų paskelbti konkurencingus pirkimo ir pardavimo pavedimus, prieš prasidedant aukcionui, kad jų kotiruotės būtų jau aiškios, baigiantis aukcionui ir nustatant galutinę priemonės kainą.
 - b. Konkurencingos kainos turėtų būti aukštesnės nei žemiausios pirkimo ir žemesnės nei aukščiausios pardavimo kainos, paskelbtos atitinkamoms finansinėms priemonėms, kurios pagal prekybos vietos taisykles taikomos pripažintiems rinkos formuotojams ir likvidumo užtikrintojams. Tais atvejais, kai prekybos vieta neturi taisyklių dėl didžiausio pirkimo ir pardavimo kainų skirtumo, taikomo pripažintiems rinkos formuotojams arba likvidumo užtikrintojams, galima remtis reikalavimais, kurie yra nustatyti kitos prekybos vietos, kurioje aktyviai prekiaujama atitinkama priemone, taisyklėse, taikomose pripažintiems rinkos formuotojams ir likvidumo užtikrintojams. Blogiausiu atveju, kai ir tokios galimybės nėra, konkurencinga kaina turėtų būti nustatoma proporcingai vidutiniam šios priemonės kainų skirtumui prekybos vietoje, kurioje prekiaujama šia priemone. Esant bet kokiam pirkimo ir pardavimo kainų asimetriškumui, taikomi šių gairių 47 punkte nustatyti reikalavimai.
 - c. Pavedimų dydis, kurį rinkos formuotojai nurodo pavedimų arba kotiruočių žurnale, neturėtų būti mažesnis už dydį, kuris nustatytas prekybos vietos, kurioje prekiaujama atitinkamomis akcijomis, taisyklėse, taikomose pripažintiems rinkos formuotojams ir likvidumo užtikrintojams. Tais atvejais, kai toji prekybos vieta neturi taisyklių dėl pripažintų rinkos formuotojų ir likvidumo užtikrintojų pavedimų ar kotiruočių dydžio, galima remtis reikalavimais, nustatytais kitos prekybos vietos, kurioje aktyviai prekiaujama atitinkamomis priemonėmis, taisyklėse, taikomose pripažintiems rinkos formuotojams ir likvidumo užtikrintojams. Blogiausiu atveju, kai ir šios galimybės nėra, rinkos formuotojo pavedimų ir kotiruočių dydis turėtų būti vertinamas pagal atitinkamos priemonės vidutinę prekybos apimtį (VPA).
49. Kai prekybos vietoje prekiaujama pagal FPRD likvidžiomis nelaikomomis akcijomis ir akcijų išvestinėmis priemonėmis:
- a. reikalavimas reguliariai ir nuolat dalyvauti rinkoje turėtų būti vertinamas pagal prekybos vietos, kurioje leidžiama prekiauti šia priemone, taisyklėse nustatytus standartus, taikomus pripažintiems rinkos formuotojams ir likvidumo užtikrintojams, prekiaujantiems tokiomis priemonėmis;

- b. Konkurencingos kainos turėtų būti aukštesnės nei žemiausios pirkimo ir žemesnės nei aukščiausios pardavimo kainos, paskelbtos atitinkamoms finansinėms priemonėms, kurios pagal prekybos vietos taisykles taikomos pripažintiems rinkos formuotojams ir likvidumo užtikrintojams. Esant bet kokiam pirkimo ir pardavimo kainos asimetriškumui, taikomi šių gairių 47 punkte nustatyti reikalavimai;
- c. pavedimų dydis neturėtų būti daug mažesnis už tą dydį, kuris yra nustatytas pagal prekybos vietos, kurioje prekiaujama atitinkamomis priemonėmis, taisykles pripažintiems rinkos formuotojams ir likvidumo užtikrintojams.

Prekiaujant nelikvidžiomis akcijomis, kai pirmiau nurodyta prekybos vieta neturi taisyklių vienam iš b ir c papunkčiuose nustatytų kriterijų, taikomų pripažintiems rinkos formuotojams ir likvidumo užtikrintojams, galima remtis kitos prekybos vietos, kurioje aktyviai prekiaujama atitinkamomis priemonėmis, taisyklėse pripažintiems rinkos formuotojams ir likvidumo užtikrintojams nustatytais reikalavimais.

Blogiausiu atveju, kai ir tokios galimybės nėra bei priklausomai nuo atitinkamo kriterijaus:

- konkurencingos kainos turėtų būti nustatomos pagal vidutinį atitinkamos priemonės kainų skirtumą prekybos vietoje, kurioje šia priemone prekiaujama, arba geriausiu atveju turėtų būti aukštesnės nei žemiausios pirkimo ir žemesnės nei aukščiausios pardavimo kainos, nustatytos prekybos vietos;
- pavedimų arba kotiruočių dydis vykdant rinkos formavimo veiklą turėtų būti vertinamas pagal atitinkamos priemonės vidutinę prekybos apimtį (VPA) prekybos vietoje, kurioje ta priemone yra prekiaujama.

Prekiaujant akcijų išvestinėmis priemonėmis, kai pirmiau nurodyta prekybos vieta neturi taisyklių vienam iš a, b ir c papunkčiuose nustatytų kriterijų, taikomų pripažintiems rinkos formuotojams ir likvidumo užtikrintojams, galima remtis reikalavimais, kuriuos pripažintiems rinkos formuotojams ir likvidumo užtikrintojams yra nustačiusi kita prekybos vieta, kurioje aktyviai prekiaujama panašia išvestine priemone, jei tokia yra.

50. Subjektas gali įrodyti, kad jis tenkina kriterijus, pasiremdamas *ex post* savo buvusios prekybos duomenimis arba *ex ante* prekyba, kurią jis ketina vykdyti ateityje.
51. ESMA siūlo, kad kompetentingos institucijos, vertindamos pranešimus apie ketinimą naudotis išimtimi, taikytų šias nuostatas:
 - a. kai asmuo gali įrodyti, kad jis dalyvauja rinkos formavimo ar likvidumo užtikrinimo sutartyje ar programoje, sudarytoje su prekybos vieta ar emitentu, kuris tenkina ar viršija pirmiau nurodytus tris kriterijus, daroma prielaida, kad kompetentinga institucija gali tenkinti jo pranešimą. Būtina pažymėti, kad neatsižvelgiant į tai, ar asmuo yra sutarties šalis ar ne, jis turi atitikti svarbius kriterijus pagal 2 straipsnio 1 dalies k punktą, pavyzdžiui, būti prekybos vietos narys, atlikti rinkos formavimo operacijas savo vardu ir t. t.;

- b. kai asmuo nėra sutarties šalis ir nedalyvauja programoje, kaip aprašyta pirmiau, jis privalo pateikti įrodymus, kad tenkina pirmiau išvardytus kriterijus ir kitus 2 straipsnio 1 dalies k punkto reikalavimus.
52. Be to, pranešėjas turi galėti pateikti papildomą informaciją arba įrodymus kompetentingos institucijos prašymu, visų pirma:
- įrodymus, kad pavedimų dydžiai yra palyginami;
 - įrodymus, kad pavedimų kainos yra konkurencingos
 - įrodymus, kad jis reguliariai ir nuolatos dalyvauja rinkoje.

VIII.III. Principai ir kvalifikaciniai kriterijai, taikytini tais atvejais, kai „klientų pavedimų ir jų prekiavimo prašymų vykdymas sudaro subjekto įprastos veiklos dalį“ (2 straipsnis 1 dalies k punkto ii papunktis)

53. Norėdamas įrodyti, kad jo kaip klientų pavedimų arba jų prašymų vykdytojo veikla yra rinkos formavimo veikla, kaip ji apibrėžta šiame Reglamente, asmuo be bendrųjų 43 punkte išdėstytų principų kompetentingai institucijai turi įrodyti, kad jis yra investicinė įmonė, kredito įstaiga, trečiosios šalies subjektas arba įmonė, nurodyta Direktyvos 2004/39/EB 2 straipsnio 1 dalies l punkte, ir kad toks pavedimų ir prašymų vykdymas sudaro ir sudarys jo „įprastos veiklos“ dalį.
54. Kad galėtų naudotis išimtimi atlikdami šią funkciją, rinkos formuotojai privalo:
- įsipareigoti reguliariai klientams teikti kainas arba išlaikyti galimybę teikti kotiruotes kliento prašymu; ir
 - būti pasirengusiems prekiauti su klientais jų prašymu.
55. Kompetentinga institucija atsižvelgia į tokius klausimus kaip:
- ar ir koku mastu asmuo dažnai ir sistemingai prekiauja atitinkama finansine priemone, atlikdamas klientų pavedimus ir reaguodamas į klientų prašymus. Jei rinkos formavimo veikla atliekama priemonėmis, kuriomis prekiaujama atsitiktinai ir nedažnai, labai svarbu, ar rinkos formuotojas bet kuriuo metu per visą prekybos laiką yra pasirengęs klientams pateikti kainas ir prekiauti kliento prašymu, ir ar galima pamatuotai tikėtis, kad jis galės prekiauti bet kuria priemone, kuria prekiauti prašo klientas. Tai turi būti iš anksto apibrėžtos priemonės ar priemonių kategorijos, pavyzdžiui, reguliuojamos rinkos pagrindiniai indeksai arba priemonės. Jei pateikiama pagrindinė verslo strategija, tai gali būti laikoma tinkamu įrodymu, kuriuo remiantis galima pripažinti tinkamumą naudotis išimtimi pagal 2 straipsnio 1 dalies k punkto ii papunktį tokiai vienkartinę veiklai;
 - į veiklos (apie kurios išimtį pranešama) mastą palyginti su asmens visa prekyba savo sąskaita;
 - tais atvejais, kai asmuo dar neprekiauja dažnai ir sistemingai atitinkama finansine priemone, atlikdamas klientų pavedimus ir reaguodamas į jų prašymus, atsižvelgiama į tai:

ar asmuo gali pamatuotai tikėtis, kad jis tai darys ateityje, kokių pagrindų jis gali to tikėtis, kokios verslo prielaidos pateisina tokį pagrindą (atsižvelgiant ir į klientų pavedimu atliekamą asmens veiklą kitomis finansinėmis priemonėmis). Pamatuotas lūkestis prekiauti tam tikra finansine priemone gali būti nurodyta ir pranešime kompetentingai institucijai.

VIII.IV. Išankstinis apdraudimas pagal 2 straipsnio 1 dalies k punkto iii papunktį

56. Subjektas, kuris veikia kaip artimiausiu metu tikėtinų klientų pavedimų ir prašymų vykdytojas, gali naudotis rinkos formavimui taikoma išimtimi tiek, kiek tai yra reikalinga tikėtinai rinkos formavimo veiklai iš anksto apdrausti, bet ne bet kokiais kitais veiklais, pavyzdžiui spekuliatyviniais tikslais. Jei tikėtino kliento pavedimo ar kotiravimo prašymo nebūtų gauta, pozicija, sukurta išankstinio apdraudimo veiksmais, turi būti tvarkingai ir skubiai (arba kuo skubiau) panaikinta.
57. Rinkos formuotojas privalo galėti įrodyti, kad prekyba, tikintis kliento prašymo, yra visuomet susijusi su sandoriais, vykdomais atliekant rinkos formavimo veiklą.

IX. Išimties procesas

58. Vadovaujantis Reglamentu, teisė naudotis išimtimi paremta reikalavimu pranešti apie ketinimą naudotis išimtimi. Tai nėra leidimo ar licencijos išdavimo procesas. Tačiau kompetentinga institucija, kuriai pranešama, gali uždrausti naudotis išimtimi tuo metu, kai gauna pranešimą, arba vėliau, jei ji mano, kad išimties taikymui nustatyti reikalavimai nevykdomi arba nebevykdomi.
59. Atsižvelgiant į išimties konkrečiai finansinei priemonei plačią geografinę apimtį ir galimą poveikį Europos rinkoms, atsakomybė už sprendimą leisti ar drausti naudotis išimtimi, priklauso vienai kompetentingai institucijai, kuri gauna pranešimą apie tą priemonę.
60. Be to, ESMA nuomone, kadangi pagal Reglamentą atsakomybė už draudimą naudotis išimtimi priklauso kompetentingai institucijai, kuriai pranešama, bet kuris kompetentingos institucijos sprendimas neleisti asmeniui naudotis išimtimi turi būti tinkamai pagrįstas ir pateiktas raštu.
61. Nors to nereikalaujama Reglamente, vadovaudamasi nacionaliniais įstatymais ir kitais teisės aktais, kompetentinga institucija, kuriai pranešama apie ketinimą naudotis išimtimi, pranešėjui gali oficialiai pranešti, kad ji neprieštarauja tokiai išimčiai.
62. Šiomis aplinkybėmis labai svarbu, kad būtų suderinti taikomos Reglamento nuostatos, susijusios su a) pranešimu apie ketinimą naudotis išimtimi, b) jo turiniu, c) atitinkamos kompetentingos institucijos gautų pranešimų apdorojimu, ir d) išimties sąlygų vertinimu, kurio pagrindu kompetentinga institucija priima sprendimą drausti naudotis išimtimi, įskaitant kriterijus, kuriais remiantis nusprendžiama, ar draudimas galioja nuo pirmo pranešimo pateikimo ar vėliau.

Pranešimas apie ketinimą

63. Reikalavimai pateikti informaciją pranešime apie ketinimą naudotis išimtimi turėtų būti tokie, kad kompetentingos institucijos gautų pakankamai informacijos pranešimui tinkamai įvertinti, ir tuo pačiu nebūtų per dideli asmeniui, kuris ketina naudotis išimtimi.

64. Pranešimą reikia pateikti atitinkamai kompetentingai institucijai elektroniniu būdu, naudojant I ir II prieduose pateiktas formas ir tos valstybės narės kompetentingai institucijai priimtina kalba (kalbomis), o jei pagal tos valstybės narės teisės ir reguliavimo sistemą reikalaujama jį pateikti raštu, jis turi būti patvirtintas. Jei būtų reikalaujama pateikti papildomų dokumentų, jie gali būti parengti kalba, kuri įprastai vartojama tarptautinių finansų srityje.
65. Priklausomai nuo išimties rūšies (išimtis, taikoma įgaliotiesiems pirminiams makleriams, arba išimtis rinkos formavimo veiklai), pranešėjas pateikia šią informaciją:
- a. įgaliotiesiems pirminiams makleriams taikomos išimties atveju:
 - i. pranešėjo rekvizitai;
 - ii. pranešėjo kontaktinio asmens duomenys;
 - iii. valstybės emitento arba jo vardu veikiančio asmens pasirašyto susitarimo arba pripažinimo kopija.
 - b. Rinkos formavimo veiklai taikomos išimties atveju:
 - iv. pranešėjo rekvizitai;
 - v. pranešėjo kontaktinio asmens duomenys;
 - vi. pranešėjo statusas:
 1. kredito įstaiga;
 2. investicinė įmonė;
 3. trečiosios šalies subjektas; arba
 4. įmonė, nurodyta Direktyvos 2004/39/EB 2 straipsnio 1 dalies l punkte;
 - vii. rinka, kurios narys yra pranešėjas;
 - viii. veiklos aprašymas, nurodant konkrečią funkciją pagal Reglamento 2 straipsnio 1 dalies k punktą:
 1. funkcija pagal 2 straipsnio 1 dalies k punkto i papunktį;
 2. funkcija pagal 2 straipsnio 1 dalies k punkto ii papunktį ir paslaugų klientams pobūdis:
 - a. klientų inicijuotų pavedimų vykdymas;
 - b. reagavimas į klientų prekiavimo prašymus.
 - ix. prie kiekvienos funkcijos nurodyta finansinė(s) priemonė(s), kuriai (kurioms) ketinama taikyti išimtį. Nurodyti galima pateikiant atskirų finansinių priemonių

sąrašą arba konkrečiai įvardijant atitinkamas priemones (pvz., FTSE 100 konkrečią dieną). Svarbu, kad konkrečių priemonių sąrašas būtų baigtinis, ir kompetentinga institucija, kuriai siunčiamas pranešimas, galėtų nedviprasmiškai nustatyti visas atskiras priemones, kurioms deklaruojama išimtis;

- x. tais atvejais, kai yra galiojanti sutartis dėl rinkos formavimo paslaugų teikimo, – pagrindinės pareigos ir veikla, numatyta sutartyje, arba sutarties kopija;
- xi. tais atvejais, kai rinkos formavimo veikla vykdoma 30 punkte nurodytomis priemonėmis, pavyzdžiui, biržoje prekiaujamais fondais, į prekybos sąrašą įrašytomis išvestinėmis priemonėmis ir t. t., – atitinkama finansinių priemonių kategorija pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 918/2012 I priedo 1 ir 2 dalis;
- xii. kai negalima pateikti įrodymų apie ankstesnę rinkos formavimo veiklą konkrečia finansine priemone (pvz., esant pirminiam viešam pasiūlymui, ketinant pradėti naują rinkos formavimo veiklą nauja finansine priemone ir t. t.):
 - 1. atliekant rinkos formavimo veiklą pagal 2 straipsnio 1 dalies k punkto i papunktį – rinkos formavimo veiklos tam tikra finansine priemone tikėtina dienos apimtis;
 - 2. atliekant rinkos formavimo veiklą pagal 2 straipsnio 1 dalies k punkto ii papunktį – rinkos formavimo veiklos tam tikra finansine priemone tikėtina savaitės apimtis.

66. Pranešant apie įgaliotojo pirminio maklerio ar rinkos formavimo veiklos išimtį, pranešėjo statusas (investicinė įmonė, kredito įstaiga, rinkos narys) turi būti aiškiai įvertintas ir patikrintas remiantis pranešėjo pateiktais įrodymais.

67. Būtina pažymėti, kad toks vertinimas gali būti sudėtingesnis trečiosios šalies subjektų atveju: būtina ne tik įsitikinti, kad pareiškėjo trečiosios šalies rinka yra pripažinta lygiaverte, bet gali reikėti bendradarbiauti ir keistis informacija su trečiosios šalies reguliavimo institucijomis pagal Reglamento 38 straipsnį.

Išimties sąlygų stebėseną

68. Vadovaujantis 17 straipsnio 9 ir 10 dalimis, asmuo, pateikęs pranešimą pagal 17 straipsnio 5 ar 6 dalis, kuo greičiau raštu praneša atitinkamai kompetentingai institucijai, jei įvyko pokyčių, turinčių įtakos jo tinkamumui naudotis išimtimi. Atsižvelgdama į praneštus pokyčius, kompetentinga institucija per dvi savaites įvertina, ar atitinkamai veiklai vis dar galima taikyti išimtį.

69. Vadovaudamosi bendromis priežiūros nuostatomis ir praktika, kompetentingos institucijos gali bet kuriuo metu savo iniciatyva atlikti teminius patikrinimus, siekdamos nustatyti, ar fizinio arba juridinio asmens veikla tenkina išimties sąlygas.

Ypatingos priemonės, esant kritinei padėčiai

70. Kai išskirtinėmis aplinkybėmis kompetentinga institucija, naudodamasi savo įgaliojimais pagal Reglamento V skyriaus 1 skirsnį, įveda laikiną priemonę, kuri išeina už reguliaraus režimo ribų, ji gali nuspręsti šios priemonės netaikyti rinkos formavimo veiklai arba veiklai pirminėje rinkoje. Tokį sprendimą laikiną priemonę įvedusi institucija gali priimti savo nuožiūra. Vadovautis savo nuožiūra tam tikru mastu kompetentinga institucija gali ir apibrėždama tokią išimtį. Kai išimtis taikoma rinkos formavimo veiklai, rinkos formavimo veikla suprantama taip, kaip yra apibrėžta Reglamente, ir tai neturi poveikio kitoms kompetentingos institucijos nurodytoms išimtims.

Kompetentingų institucijų bendradarbiavimas

71. Kaip numatyta Reglamente, išimtį suteikia pranešėjo atitinkama kompetentinga institucija, o trečiosios šalies subjekto atveju – prekybos vietos, kurioje subjektas daugiausia prekiauja, kompetentinga institucija; išimtis pripažįstama visoje Europos Sąjungoje.
72. Tačiau gali būti, kad apie veiklą tam tikromis finansinėmis priemonėmis rinkos vietinė priežiūros institucija (priimančiosios šalies institucija, kurioje pranešėjas vykdo rinkos formavimo ar pirminio maklerio veiklą) gaus išsamesnių duomenų, reikalingų asmens, kuriam taikoma išimtis, faktinei rinkos formavimo veiklai patikrinti. Pavyzdžiui, atlikdama prekybos veiklos kasdienę priežiūrą vietos rinkoje, priimančiosios šalies institucija gali aptikti įrodymų, kad atitinkamas asmuo nesilaiko išimties, taikomos rinkos formavimo veiklai, sąlygų. Tokiu atveju priimančiosios šalies institucija atitinkamus įrodymus pateikia buveinės institucijai.
73. Buveinės kompetentinga institucija, apsvarsčiusi ir išanalizavusi pateiktus įrodymus, toliau bendradarbiauja pagal Reglamento 35 ir 37 straipsnius.
74. Kompetentingų institucijų nesutarimai sprendžiami pagal ESMA reglamento (ES) Nr. 1095/2010 19 straipsnio nuostatas.

X. Pereinamojo laikotarpio nuostatos

75. Vadovaujantis Reglamento 17 straipsnio 14 dalimi, iki 2012 m. lapkričio 1 d. pranešimas kompetentingai institucijai gali būti pateiktas per šešiasdešimt kalendorinių dienų. Tačiau pranešimai, pateikti prieš įsigaliojant šioms gairėms, neatitinkantys jose nustatytų reikalavimų, turi būti peržiūrėti ir įvertinti pagal šių gairių nuostatas per 6 mėnesius nuo jų taikymo pradžios.
76. Būtina pažymėti, kad Reglamente nėra tęstinumo išlygos, taikomos rinkos formavimo veiklos išimtims, suteiktoms prieš jam įsigaliojant. Todėl subjektai, kurių veiklai išimties tvarka prieš įsigaliojant Reglamentui nebuvo taikomi nacionaliniai skolintų vertybinių popierių pardavimo režimai, privalo atitinkamoms kompetentingoms institucijoms raštu pranešti apie savo ketinimą naudotis išimtimi pagal Reglamento 17 straipsnio 1 dalį.

I priedas

Pranešimas apie ketinimą naudotis išimtimi pagal 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 236/2012 dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo ir tam tikrų kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsiikeitimo sandorių aspektų 17 straipsnio 3 dalį

1	PRANEŠĖJO rekvizitai	
a)	Vardas PAVARDĖ Visas įmonės pavadinimas	
b)	BIC kodas (jei subjektas jį turi)	
c)	Šalis	
d)	Adresas	
2	Kontaktinis asmuo	
a)	Vardas Pavardė	
b)	Telefono numeris	
c)	Fakso numeris	
d)	El. pašto adresas	
3	Finansinė priemonė	
	Valstybės skolos priemonės emitento apibūdinimas (pateikite informaciją tam skirtoje skaičiuoklės byloje CSV formatu)	

Data, parašas _____

SVARBI PASTABA:

Ši pranešimo forma galioja tik tuo atveju, jei ji pateikta kartu su valstybės emitento ar jo vardu veikiančio asmens pasirašytos sutarties ar pripažinimo kopija.

II priedas

Pranešimas apie ketinimą naudotis išimtimi pagal 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 236/2012 dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo ir tam tikrų kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsiikeitimo sandorių aspektų 17 straipsnio 1 dalį

1	PRANEŠĖJO rekvizitai	
a)	Vardas PAVARDĖ Visas įmonės pavadinimas	
b)	BIC kodas (jei subjektas jį turi)	
c)	Šalis	
d)	Adresas	
2	Kontaktinis asmuo	
a)	Vardas Pavardė	
b)	Telefono numeris	
c)	Fakso numeris	
d)	El. pašto adresas	

3	Informacija apie rinkos formavimo veiklą	
a)	STATUSAS (pranešėjo (kredito įstaiga, investicinė įmonė, trečiosios šalies subjektas ar įmonė, kaip nurodyta Direktyvos 2004/39/EB 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte))	
b)	NARYSTĖ RINKOJE (prekybos vieta(os), kurios nariu esama)	
c)	IŠSAMUS VYKDOMOS arba TIKĖTINOS VEIKLOS PAGAL 2 STRAIPSNIO 1 DALIES k PUNKTĄ APIBŪDINIMAS	
d)	FINANSINĖ(S) PRIEMONĖ(S) (pateikite informaciją skaičiuoklės byloje CSV formatu)	
	(i) PRIEMONĖ (akcija, valstybės skolos vertybinis popierius, kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsiikeitimo sandoris)	
	(ii) PRIEMONĖS, kuria vykdoma rinkos formavimo veikla, KATEGORIJA, jei ji skiriasi nuo i punkte nurodytos kategorijos (nurodyti finansinę priemonę ir pagrindinę priemonę)	
e)	SUSITARIMO APIBŪDINIMAS (pagrindinės pareigos ir veikla)	

Data, parašas _____

III priedas

Skaičiuoklės lapas (csv failas), kurį reikia pateikti kartu su pranešimu apie ketinimą naudotis išimtimi pagal 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 236/2012 dėl skolintų vertybinių popierių pardavimo ir tam tikrų kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių aspektų 17 straipsnio 1 ir 3 dalis

Kompetentingos institucijos pavadinimas, kuriai pranešama:

Pranešėjo pavardė (pavadinimas):

ID (tapatybės) kodas* (pvz., BIC):

*jei tai ne BIC, nurodykite, koks tai kodas

Akcijų atveju

Nr.	ISIN	Emitento pavadinimas	Narystė rinkoje (taikant 17 straipsnio 1 dalį)
1			
2			
3			
4			
...			

Valstybės obligacijų atveju

Nr.	Valstybės emitento pavadinimas	Narystė rinkoje (17 straipsnio 1 dalis)
1		

esma	
3	
4	
...	

Valstybės kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių (CDS) atveju

Nr.	Valstybės emitento pavadinimas	Narystė rinkoje (17 straipsnio 1 dalis)
1		
2		
3		
4		
...		

Kitų priemonių atveju (ne akcijų, ne valstybės skolos vertybinių popierių ir ne valstybės kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandoriai (CDS), kuriais įgyjamos trumposios arba ilgosios pozicijos)

Nr.	Kategorija (Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 918/2012/ I priedo 1 ir 2 dalys)	Pagrindinė finansinė priemonė
1		
2		
3		
4		
...		